

Asociația Promo-LEX a lansat primul Raport de monitorizare a campaniei electorale pentru referendumul constituțional republican din 5 septembrie 2010

Azi 18 August 2010, în cadrul unei conferințe de presă, Asociația Promo-LEX a lansat [primul raport de monitorizare a campaniei electorale pentru referendumul constituțional republican din 5 septembrie 2010.](#) Perioada de monitorizare: 7 iulie 2010 – 13 august 2010

Monitorizarea referendumului republican constituțional, care se va desfășura la 5 septembrie, este un proiect realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte. „Coaliția 2009” este o uniune benevolă de organizații non-guvernamentale, care implementează proiecte întru îmbunătățirea procesului electoral și sporirea încrederii cetățenilor în proces. Programele de monitorizare a alegerilor în cadrul „Coaliției 2009” sunt implementate atât de Promo-LEX, cât și de alte organizații care fac parte din aceasta.

Efortul de monitorizare Promo-LEX va include 42 observatori pe termen lung, care vor monitoriza procesul electoral în toate circumscripțiile electorale din Republica Moldova în perioada 13 august 2010 – 10 septembrie 2010. Observatorii pe termen lung vor fi asistați de circa 300 observatori pe termen scurt

(15% din totalul secțiilor de votare, repartizați în teritoriu în baza unui eșantion reprezentativ) care vor monitoriza procesul electoral în ziua scrutinului.

Sumar Executiv

Lipsa de dialog dintre partidele de guvernământ și opoziția din legislativul format după 29 iulie 2009, în special pe marginea alegerii șefului statului, a condus la o criză constituțională. Partidele din cadrul AIE au convenit să concentreze reforma constituțională pe revizuirea art. 78 al Constituției, în vederea introducerii votării directe de către cetățeni a Președintelui R. Moldova.

La 5 septembrie 2010, pentru prima dată în Republica Moldova, se va desfășura un referendum constituțional, în cadrul căruia alegătorii urmează să se expună asupra proiectului de lege pentru modificarea articolului 78 din Constituție, care propune alegerea directă a șefului statului. Alegătorii urmează să răspundă la întrebarea "Sînteți pentru modificarea Constituției care să permită alegerea Președintelui Republicii Moldova de către întreg poporul?", cu una din cele două opțiuni: "Pentru" și "Contra".

Rapoartele de monitorizare a alegerilor parlamentare din 2005, 2007, 2009 elaborate de Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte, au servit drept sursă de inspirație pentru operarea unor modificări la Codul Electoral.

Comisia Electorală Centrală a adoptat un șir de regulamente și instrucțiuni menite să reglementeze calitatea și transparenta procesului electoral. Cu toate acestea, în unele din aceste acte normative au fost introduse stipulări care vin în contradicție cu prevederile Codului Electoral, sau lăsa câmp pentru interpretare.

La referendumul republican constituțional vor fi deschise secții de votare speciale în afara sediilor diplomatice ale Republicii Moldova din alte state.

La referendumul din 5 septembrie 2010 în 45 secții de votare va fi testat registrul electronic al alegătorilor.

La referendumul din 5 septembrie 2010, au fost înregistrați în calitate de participanți 25 partide politice și organizații social-politice. Contrar regulamentelor proprii, CEC a înregistrat în calitate de participant la referendum participanți care nu și-au specificat opțiunea electorală. Prin hotărârea CEC, alegătorii au fost privați de dreptul de a se înscrie în calitate de participant la referendum și respectiv de a face agitație electorală.

Contrar prevederilor legale, administrația publică locală din unele raioane și regiuni ale țării s-a antrenat într-un proces de sensibilizare a alegătorilor cu îndemnul de a nu participa la referendumul constituțional.

Programul calendaristic aprobat de CEC, fiind coroborat cu prevederile Codului Electoral, are diverse neajunsuri și lacune. S-au constatat cazuri de încălcare a termenelor limită pentru unele operațiuni electorale.

Desfășurarea referendumului republican constituțional la momentul de față prezintă un interes mai puțin pronunțat din partea observatorilor naționali și internaționali.

Două partide reprezentate în Parlament la data constituirii organelor electorale nu au delegat membri reprezentanți în consiliile electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare.

Alegătorii domiciliați în regiunea transnistreană și în unele localități din partea dreaptă a râului Nistru, aflate sub controlul organelor secesioniste, vor vota în continuare în secții de votare speciale în teritorii controlate de organele constituționale. CEC nu a constituit consilii electorale de circumscripție pentru teritoriile menționate.

Acest proiect este susținut financiar și tehnic de Organizația pentru Securitate și Cooperare din Europa (OSCE), Ambasada

Statelor Unite ale Americii, Fundația Est-Europeană din resursele acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida/Asdi), Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei, Fondului Național pentru Democrație (NED), Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Fundației Eurasia. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Varianta integrală a raportului în limba română, este disponibilă [aici](#).

Nota: pentru informații suplimentare contactați Departamentul Juridic Promo-LEX, Pavel Postica, tel. 211622.